

21.12.2012

YLIÖ / Satakunnan kansa

Varjele meitä kriisikunnaksi joutumasta

Uusi kuntarakennelaki on juuri nyt kunnissa lausunnolla. Aikataulu on kireä, sillä valtuustotasoinen lausunnon ehtii antamaan vasta uusi kaupunginvaltuusto 7.3.2013 mennessä eli heti ensimmäisessä kokouksessaan. No, lausunto on aina vaan lausunto eli se joko otetaan huomioon tai sitten ei oteta. Heti ensimmäisellä luvulla siitä avautuu kuitenkin se seikka, ettei yhdenkään kunnan kannata ajautua kriisikunnaksi. Silloin hukka sen kunnan perii. Ainakin omaa päätösvaltaa siirtyy mitä suurimmassa määrin ministeriöön ja valtioneuvostolle. Varjele siis meitä siltä – ainakin täällä Ulvilassa.

Ulvila kriisikuntana - pahin painajaiseni

Todellakin. Ulvila ei ole mikään tilastollinen kriisikunta, ei lähelläkään sitä. Onneksi, nimittäin kriisikuntaan tullaan lähettämään valtiovallan toimesta selvitysmies, joka tekee selvityksen ja esityksen siitä, mitä kaupungillemme tehdään. Jos emme hyväksy esitystä, sen tekee valtiolta puolestamme. Näin sanoo uusi laki. Selvitysmies voi esittää, että kunta liitetään johonkin toiseen kuntaan tai jopa sitä, että kunta jaetaan kylittäin tai kaupunginosittain naapureiden kesken. Uskonpa, etteivät innokkaimmatkaan kuntaliittäjät tätä halua. Myöskään valtiovallan lähettämään houkutuslintuun, jolla on liitosrahatukku kainalossaan, ei ole syytä suoraa tietä hullaantua, saati rakastua. Kotiinkaan häntä ei kannata heti lähettää, vaan asia kannattaa tutkia ja selvittää. Juuri sitä meiltä kunnilta nyt laissa vaaditaan.

Kaikki muut, paitsi kriisikunnat, saavat jatkossakin itse hoitaa asiansa eli tehdä omat päätöksensä - suuntaan tai toiseen. Selvitys on nyt tehtävä ja meidän kaverinamme tulevat olemaan Porin seudun kunnat työssäkäynnin ja yhdyskuntarakenteen perusteella. Se on hyvä, että selvitetään, mutta päätökset on saatava tehdä omista lähtökohdistamme, mitä ne sitten ovatkaan. Näin laissa onneksi seisoo. Omalta osaltani tulen tekemään siis kaikkeni, ettemme me täällä Ulvilassa aja itseämme ilman taloudellista pohjaa olevilla päätöksillämme lopulliseen taloudelliseen ahdinkoon ja sen seurauksena kriisikuntien joukkoon. Miljoonamiinuksisten talousarvioiden ja tilinpäätösten aika saisi minun puolestani olla taaksejäänyttä elämää. Elämä ei kuitenkaan ole näin helppoa.

Taloutemme riskitekijät

Kunnissa talousarvion toteutumisen näkökulmasta suurimmat riskit liittyvät kuitenkin sellaisiin osioihin, joihin emme pysty juurikaan talousarviovuoden kuluessa itse vaikuttamaan. Tulopuolella ne ovat verotulojen ja valtionosuuksien kertymät. Verotulojen osalta yleisen talouskehityksen merkitys on suuri. Talouden yleinen taantuma tai lama on myrkyä myös kunnallistalouksille. Menopuolella ne puolestaan ovat palveluiden ostoihin eli sosiaali- ja terveystalouteen eli perusturvaan sekä erikoissairaanhoidon varattujen laskennallisten määrärahavarausten riittävyys. Lisäksi on myönnettävä, että tulevan valtionosuusuudistuksen vaikutuksia ei vielä tiedetä. Sen tiedän, että järjestelmä on tarkoitettu rakentaa kannustavaksi. Valtionosuuksilla palkittaisiin kuntia, jotka hoitavat asiansa hyvin. Tässäkin mielessä on syytä toimia ennalta ja tehdä itse tarvittavat päätökset. Mielestäni jokaisen vastuullisen kuntapäätäjän ja virkamiehen tulee sisäistää nyt yksi yhdyssana - kriisitietoisuus.

Jukka Moilanen, Ulvilan kaupunginjohtaja